

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Anatolie Bordian,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Anatolie Bordian împotriva Societății pe Acțiuni „Tracom” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în serviciu, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei suplimentare din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis cererea depusă de Societatea pe Acțiuni „Tracom” cu privire la întoarcerea executării,

(Dosarul nr. 2ra-744/23

Nr. PIGD 2-20093846-01-2ra-29052023)

Recurs declarat până la 01 septembrie 2023, temeiurile nu se încadrează în art.432 alin.(2)-(4) din Codul de procedură civilă. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Sanduța)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, O. Cojocaru, M. Anton)

23 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de Anatolie Bordian,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 05 august 2020 Anatolie Bordian a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată, împotriva SA „Tracom”, prin care a solicitat anularea ordinului nr. 21-c din 08 mai 2020 cu privire la concedierea din funcția de juristconsult în legătură cu reducerea numărului/statelor de personal în conformitate cu art. 86 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, restabilirea în funcția de juristconsult al SA „Tracom”, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu începând cu data de 12 august 2020 până la data restabilirii în funcția deținută anterior concedierii și repararea prejudiciului moral în mărime de 50 000,00 de lei.

2. Prin hotărârea din 08 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis integral acțiunea depusă de Anatolie Bordian. S-a constatat nulitatea absolută a ordinului nr.15-c din 09 martie 2020 cu privire la reducerea statelor de personal ale unității emis de SA „Tracom”, ca fiind act juridic fictiv. S-a anulat ordinul nr. 21-c din 08 mai 2020 emis de SA „Tracom” cu privire la concedierea lui Anatolie Bordian, în legătură cu reducerea numărului/statelor de personal, ca fiind neîntemeiat. S-a restabilit Anatolie Bordian în funcția de juristconsult al SA „Tracom” începând cu 11 mai 2020. S-a încasat din contul SA „Tracom” în beneficiul lui Anatolie Bordian despăgubirea sub forma tuturor plăților salariale neîncasate, care s-ar fi calculat pentru toată perioada absenței forțate de la locul de muncă, începând cu data de 12 august 2020. S-a încasat din contul SA „Tracom” în beneficiul lui Anatolie Bordian prejudiciul moral în mărime de 50 000,00 de lei. S-a încasat din contul SA „Tracom” în bugetul de stat taxa de stat în sumă de 470,00 de lei (f.d. 106, vol.I).

3. La 12 aprilie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d.108, vol.I), iar, la 14 aprilie 2021, prin intermediul poștei terestre (f.d.113, vol.I), SA „Tracom” a depus apel nemotivat, împotriva hotărârii din 08 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a pretențiilor înaintate de către Anatolie Bordian (f.d.109/110; 111/112, vol.I), iar la 05 august 2021 depus motivarea apelului (f.d. 147/158, vol.I).

4. Prin decizia din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de către SA „Tracom”. S-a casat hotărârea din 08 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Anatolie Bordian împotriva SA „Tracom” cu privire la anularea ordinului de concediere,

restabilirea în serviciu, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral ca fiind neîntemeiată (f.d. 180, 181/194, vol. I).

5. La 21 aprilie 2022 Anatolie Bordian a declarat recurs împotriva deciziei din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii din 08 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 3/5, vol. II).

6. Prin încheierea din 15 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Anatolie Bordian, s-a considerat inadmisibil (f.d. 11/15, vol. II).

7. La 11 iulie 2022, SA „Tracom” a depus cerere privind emiterea unei decizii suplimentare de întoarcere a executării prin încasarea sumelor achitate lui Anatolie Bordian în sumă de 19200,84 de lei (f.d. 21/22, vol. II).

8. Prin decizia suplimentară din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea depusă de SA „Tracom” cu privire la întoarcerea executării. S-a dispus încasarea de la Anatolie Bordian în beneficiul SA „Tracom” a sumei achitate în mărime de 19 200,84 de lei (f.d. 56, vol. II).

9. Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că instanța de fond în temeiul art.256 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă, a dispus executarea imediată a hotărârii din 08 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea încasării unui salariu mediu în beneficiul lui Bordian Anatolie.

10. Drept urmare, instanța de apel a reținut ca art.157 alin.(1) din Codul de executare, prevede că: în cazul în care hotărârea executată se anulează și, după rejudecarea cauzei, se adoptă o hotărâre prin care acțiunea se respinge parțial sau integral ori o încheiere de încetare a procesului sau de scoatere a cererii de pe rol, instanța de judecată dispune din oficiu restituirea către pârât (debitor), din contul reclamantului (creditorului), a tot ceea ce s-a încasat în temeiul hotărârii anulate, precum și a cheltuielilor de executare.

11. Or, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.3 din 20 ianuarie 2015, §41 importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură și pentru autoritățile publice și private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, instanța de judecată nu constituie o excepție de la regulă.

12. Drept urmare, instanța de apel a reținut că în circumstanțele speței, sacrificarea principiului preeminenței dreptului în sensul impunerii unei alte conduite decât cea prescrisă de către legislator va avea inter alia drept efect defavorizarea procesuală a intimatului, deoarece asemenea acțiuni nu pot fi admise de către instanța de judecată decât în condițiile expres stabilite de lege, în caz contrar, acțiunile arbitrare ale instanțe sunt incompatibile testului de imparțialitate obiectivă perceput de un observator informat și dezinteresat.

13. Or, la caz, instanța de apel a notat că imparțialitatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată a funcției judiciare, ea privește nu doar hotărârea însăși,

ci și întreg procesul, prin care se ajunge la aceasta (*valoarea 2, principiile de la Bangalore privind conduita judiciară*).

14. Mai mult decât atât, instanța de apel a considerat necesar de a menționa faptul că în conformitate cu prevederile art.9 din Codul de procedură civilă, instanței de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate și egalitate a părților în drepturi (art.26 din Codul de procedură civilă), motiv din care exonerarea unui participant la proces de obligația legală reprezintă în esență o favorizare nejustificată, în fraudă regulilor unui proces echitabil.

15. Astfel, ținând cont de fapt că prin decizia din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de SA „Tracom”. S-a casat hotărârea din 08 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii, instanța de apel a considerat necesar de a admite cerința reprezentantului apelantului cu privire la emiterea unei decizii suplimentare cu privire la întoarcerea executării prin dispunerea încasării unui salariu mediu lunar în sumă de 19200,84 de lei achitat imediat lui Anatolie Bordeian în temeiul hotărârii prime instanțe.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

16. La 21 februarie 2023, Anatolie Bordian, a declarat recurs împotriva deciziei suplimentare din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d.88-90).

17. În motivarea recursului a invocat că decizia suplimentară emisă de instanța de apel este contrară legii, adoptată cu aplicarea eronată a normelor materiale și încălcarea competenței jurisdicționale, ceea ce în temeiul art.432 alin.(2), lit a), b), c), alin.(3) lit.f) și alin.(4) din Codul de procedură civilă servește temei de declarare a recursului

17.1. În acest sens a mai menționat că instanța de apel, judecând cererea de întoarcere a executării, conform prevederilor art.250 din Codul de procedură civilă, nu a aplicat legea care trebuia aplicată, adică prevederile art.345 din Codul de procedură civilă, care prevede că: se emite ordonanță judecătorească în cazul în care pretenția: lit. o) se referă la întoarcerea executării conform art. 158 alin. (2) din Codul de executare.

17.2. A mai menționat că instanța de apel nici nu a fost competentă de a examina cererea privind întoarcerea executării, or, această competență fiind atribuită conform normelor citate supra privind emiterea unei ordonanțe judecătorești.

18. La 31 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul poștei terestre, a expediat în adresa intimă SA „Tracom”, copia recursului declarat de Anatolie Bordian, împotriva deciziei suplimentare din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru

asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de expediere anexată la materialele dosarului (f.d.69, vol.II).

19. La 05 iulie 2023, SA „Tracom” a depus referință la cererea de recurs declarată de Anatolie Bordian, împotriva deciziei suplimentare din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil (f.d. 71/73, vol.II).

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

20. Art. 434 alin.(1)–(2) din Codul de procedură civilă, prevede următoarele:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

21. Așadar, cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei suplimentare în ședință publică la 17 noiembrie 2022 (f.d. 56, vol.II).

22. Decizia suplimentară (integrală) a Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2022, a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, la data de 22 decembrie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 62, vol.II).

23. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat de Anatolie Bordian, la 21 februarie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de art.434 din Codul de procedură civilă (a se vedea pct.20).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

24. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

25. Recursul declarat de Anatolie Bordian, împotriva deciziei suplimentare din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

26. Art. 432 alin. (2) lit.a), b) și c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului reglementează că:

„Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța de judecată: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; c) a interpretat în mod eronat legea;”

27. Art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului reglementează că:

„(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”

28. Art.432 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, reglementează că:

„(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

29. Art. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

30. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

31. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs).

32. În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

33. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

34. Din analiza recursului declarat rezultă că, Anatolie Bordian, a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), b) și c), alin.(3), lit.f) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data de 21 februarie 2023.

35. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reținând că recurenta a făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art.432 alin.(2), lit. a), b) și c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului (a se vedea pct.32), nu a stabilit că instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

36. În continuare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție cu referire la argumentul recurentului precum că hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, ceea ce, potrivit art. 432 alin. (3), lit. f) din Codul de procedură civilă, ar servi temei de admitere a cererii de recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat, deoarece după cum a reținut și instanța de apel în actul de dispoziție suplimentar emis și anume faptul că instanța de fond în temeiul art.256 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă, a dispus executarea imediată a hotărârii în partea încasării unui salariului mediu în beneficiul lui Anatolie Bordian, însă, ulterior că prin decizia din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de SA „Tracom”. S-a casat hotărârea din 08 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii depusă de Anatolie Bordian, decizie care a fost menținută prin încheierea din 15 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție.

37. Prin urmare, în condițiile enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța ierarhic inferioară, în conformitate cu art.157 în coroborare cu art. 250 din Codul de procedură civilă, corect a examinat cauza sub aspectul emiterii unei decizii suplimentare cu privire la întoarcerea executării prin dispunerea încasării unui salariu mediu lunar în sumă de 19200,84 de lei achitat imediat lui Anatolie Bordeian în temeiul hotărârii prime instanțe.

38. Or, potrivit art.157 alin.(1) din Codul de executare, în cazul în care hotărârea executată se anulează și, după rejudecarea cauzei, se adoptă o hotărâre prin care acțiunea se respinge parțial sau integral ori o încheiere de încetare a procesului sau de scoatere a cererii de pe rol, instanța de judecată dispune din oficiu restituirea către pîrît (debitor), din contul reclamantului (creditorului), a tot ceea ce s-a încasat în temeiul hotărârii anulate, precum și a cheltuielilor de executare.

39. De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție având în vedere că recurentul a invocat temeiul de drept prevăzut de art.432 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, normă citată supra, nu a stabilit săvârșirea încălcărilor de către Curtea de Apel Chișinău în măsura în care ar fi dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau ar fi comis erori ce au dus la încălcarea drepturilor și libertăților

fundamentale ale omului. Totodată, instanța de recurs nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

40. Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

41. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

42. La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

43. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de Anatolie Bordian, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

44. În conformitate cu art.433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul depus de Anatolie Bordian, împotriva deciziei suplimentare din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat